

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – juli/srpanj 2022. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	6
<i>Kretanje industrijske proizvodnje.....</i>	6
<i>Maloprodaja.....</i>	7
<i>Građevinarstvo.....</i>	8
<i>Tržište rada.....</i>	9
2. Javne finansije.....	12
<i>Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini.....</i>	13
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda</i>	15
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	16
<i>Cijene.....</i>	16
<i>Monetarni sektor.....</i>	18
<i>Bankarski sektor.....</i>	19
<i>Berze u Bosni i Hercegovini.....</i>	20
4. Vanjski sektor.....	22
<i>Vanjskotrgovinska robna razmjena.....</i>	19
5. Strana direktna ulaganja.....	25

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu Bosne i Hercegovine. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju Bosne i Hercegovine.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima Bosne i Hercegovine koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu Bosne i Hercegovine.

* * *

Trenutno raspoloživi preliminarni podacima BHAS-a (statistika nacionalnih računa) za K1 2022. godine ukazuju na to da je u Bosni i Hercegovini registriran ekonomski rast od 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine.¹Ova relativno visoka stopa ekonomskog rasta predstavlja nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine (2021/2020 7,2%) i posljedica je jačanja kako domaće, tako i izvozne tražnje. Naime, prema podacima Eurostat-a za K1 2022. godine unatoč velikim izazovima kao što su ukrajinska kriza i pojačani inflatorni pritisci u zemljama EU nastavljen je trend rasta ekonomske aktivnosti što je rezultiralo ekonomskim rastom od preko 5%.² Ovako visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU nesumnjivo je imao pozitivne implikacije na ekonomska kretanja kako u regionu tako i u Bosni i Hercegovini u K1 2022. godine. Tako je Bosna i Hercegovina u K1 2022. godine ostvarila stopu ekonomskog rasta od 5,5% što je u rangu regionalnog prosjeka zemalja zapadnog Balkana.³ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a može se zaključiti da je privatna potrošnja predstavljala ključno uporište istog. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2022. godine u Bosni i Hercegovini je došlo do povećanja privatne potrošnje od 6,7% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos iste u ekonomskom rastu iznosio 4,7 p.p. Određeni kratkoročni pokazatelji kako što su porast prometa u okviru maloprodaje, dvocifrena stopa rasta uvoza roba i prihoda po osnovu PDV-a, porast priliva noćavih doznaka građana iz inostranstva i povećan broj zaposlenih lica na indirektan način ukazuju na rast privatne potrošnje u K1 2022. godine u Bosni i Hercegovini U kontekstu analize kretanja ekonomskog rasta, a naročito privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini u 2022. godini svakako vrijedi istaći da je tokom posmatranog perioda došlo do značajnog rasta cijena. Naime, prema podacima BHAS-a za prvih 7 mjeseci 2022. godine inflacija u Bosni i Hercegovini mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je 12,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

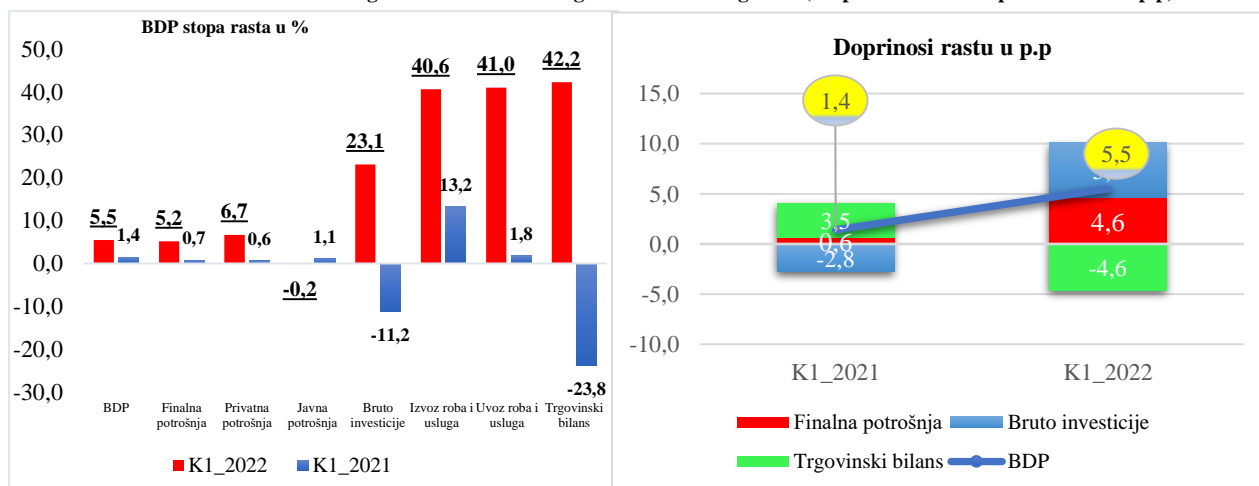
¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K1 2022. godine“, 06.07.2022. godine.

² Eurostat, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the first quarter of 2022“, 52/2022 - 29 April 2022

³ EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 2nd Quarter 2022.

S druge strane, javna potrošnja tokom posmatranog perioda je stagnirala tako da je doprinos iste u ekonomskom rastu bio neutralan. Pored povećanja potrošnje, prema podacima statistike nacionalnih računa BHAS-a za K1 2022 godine u Bosni i Hercegovini je registriran relativno snažan rast bruto investicija od 23% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio oko 5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija tokom K1 2022. godine potrebno je imati u vidu da se u okviru kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerovatno imale utjecaj na rast investicija u ovom periodu. Pored kategorije zaliha, ova relativno visoka stopa rasta investicije nesumnjivo je posljedica i niske osnovice iz istog period prethodne godine, obzirom da oporavak investicionih ulaganja napreduje dosta sporije u odnosu na ostale komponente u strukturi BDP-a. Naime, iako podaci iz nacionalnih računa ukazuju na dvocifren rast investicija određeni kratkoročni pokazatelji kao što je stagnacija građevinskih radova sa registriranom stopom rasta od 0,2%, kao i slabašan porast kredita nefinansijskim preduzećima od oko 4% to ne potvrđuju. Istovremeno jačanje kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetski cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za K1 2022. godine ukupna vanjskotrgovinska robna razmjena uzvećana je za preko 40%, što je posljedica istovremenog rasta izvoza i uvoz. Međutim, viša osnovica i nešto viša stopa rasta uvoza u odnosu na izvoz rezultirali su povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od preko 40%, tako da je doprinos vanjskotrgovinskog bilansa u ekonomskom rastu bio negativan i iznosio je 4,6 p.p. Međutim, prilikom analize kretanja u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom vrijedi istaći da je tokom posmatranog perioda došlo do značajnog rasta cijena. Naime, prema podacima IMF-a ukupni indeks svjetskih cijena je uvećan za preko 50%, pri čemu je porast cijena energenata je iznosio za oko 70%, hrane 22%, dok je cijena metala uvećana za 13%.⁴ Pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u K1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 1: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u K1 2022. godine (stope rasta u % i doprinosi rastu u p.p)

Izvor: BHAS

Kada su u pitanju ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u K2 2022. godine, vrijedi istaći da podaci nacionalnih računa nisu bili raspoloživi za upotrebu u vrijeme pripreme ovog izvještaja. S toga, je procjena kretanja ekonomskog rasta napravljena na bazi raspoloživih kratkoročnih statističkih pokazatelja. Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a u Bosni i Hercegovini je i u K2 nastavljen trend rasta ukupne ekonomske aktivnosti na šta ukazuju raspoloživi podaci o proizvodnji i vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni, kao i pokazatelji iz

⁴ <https://data.imf.org/?sk=471DDDF8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&sId=1547558078595>

javnih finansija (dvocifren rast javnih prihoda). S druge strane, podaci o potrošnji i investicijama nisu bili dostupni u vrijeme pripreme ovog izvještaja ali na osnovu određenih kratkoročnih pokazatelja može se konstatovati da je trend rasta u okviru ovih kategorija također nastavljen, al u nešto nižem intenzitetu u odnosu na prethodni kvartal. Ovo se naročito odnosi na potrošnju obzirom na povećanje inflatornih pritisaka u K2. Naime, prema podacima BHAS-a rast indeksa potrošačkih cijena u K2 2022 godine iznosio je 14,5%, dok je inflacija u K1 iznosila 8,4%. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja predstavlja glavnu determinantu ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da bi stopa ekonomskog rasta u K2 2022. godine mogla biti nešto niža u odnosu na prvi kvartal kada je ekonomski rast iznosio preko 5%. Sličan trend kretanja primjetan je i u zemljama EU i regiona, pa je u skladu s tim većina zemalja EU u K2 2022 zabilježila stope ekonomskog rasta koje su za par procentnih poena niže u odnosu na prethodni kvartal. Prema podacima Eurostat-a rast BDP u zemljama EU iznosio je (K1: 5,5%, K2:4,2%), Njemačka (K1: 3,5%, K2: 1,7%), Italija (K1:6,3%, K2:4,7%), Austrija (K1: 9,3%, K2:6,4%) i dr... ⁵

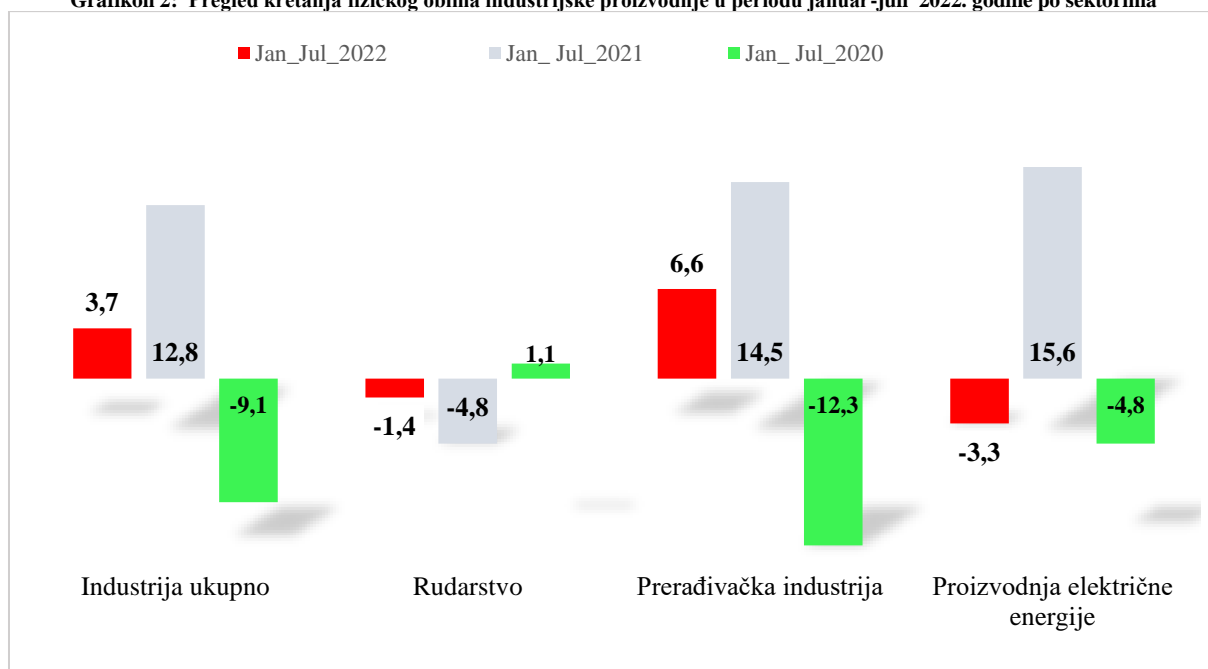
⁵<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14698162/2-07092022-AP-EN.pdf/955b2522-9712-c5bd-5e3d-f7d26d221e6c>

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

Tokom prethodne godine došlo je do osjetnijeg ekonomskog oporavka kako u eksternom okruženju tako i u Bosni i Hercegovini. Jačanje ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima pozitivno se odrazilo na izvoznu tražnju a samim tim i na proizvodne procese u zemlji što je rezultiralo povećanjem fizičkog obima industrijske proizvodnje od preko 10%.⁶ Trenutno raspoloživi statistički podaci (međunarodni i domaći) za prvih 7 mjeseci 2022. godinu ukazuju na to da je trend rasta privredne aktivnosti nastavljen, ali nešto nižim intezitetom u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema podacima Eurostata za K1 2022. godine u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od 5,5%, dok je stopa ekonomskog rasta u K2 2022. godine iznosila 4,2%.⁷ Čini se da je sličan trend rasta industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini nastavljen i u 2022. godini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-juli 2022. godine u Bosni i Hercegovini je registriran rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 3,7 % u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje proizvodnje ostvareno je ponajviše zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini od 6,6%. S druge strane, u okviru sektora rudarstvo zabilježeno je smanjenje od 1,4%, dok je proizvodnja električne energije smanjena za 3,3% u odnosu na isti period prethodne godine.⁸ S druge strane, ako se kretanje industrijske proizvodnje posmatra na mjesečnom nivou može se primjetiti da je trend rasta znatno usporen obzirom da su stope rasta proizvodnje iznoaile (Juni 1,1% a Juli -1,4%). Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima za period januar-juli 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu januar-juli 2022. godine po sektorima

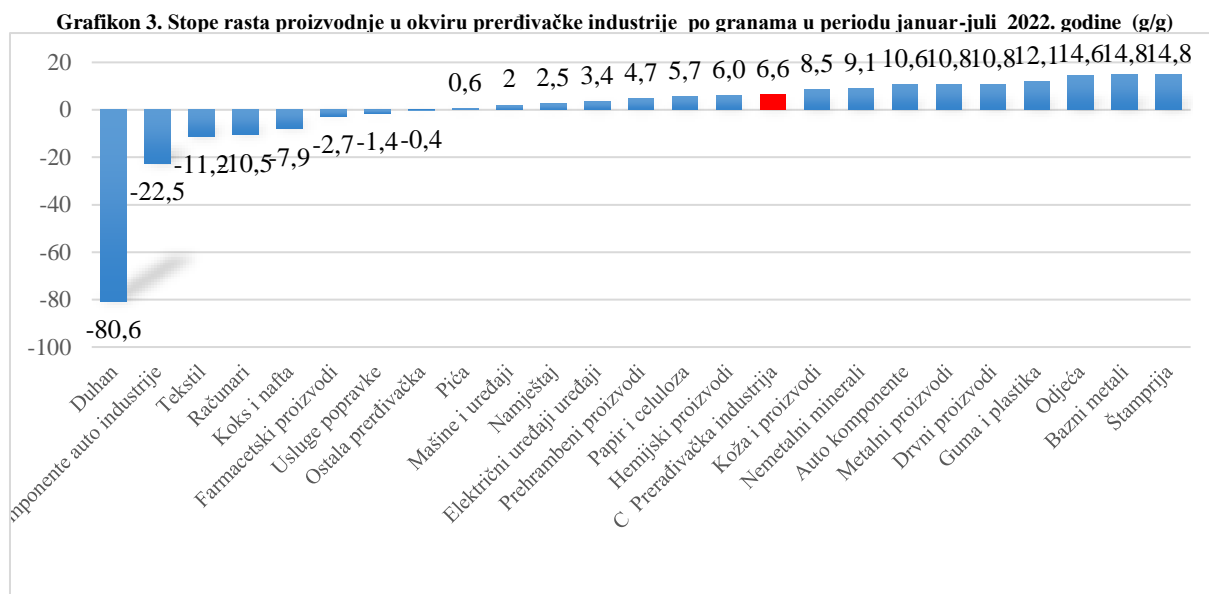
Izvor: BHAS

⁶Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2021. godine-prethodni podaci“, 26.01.2022. godine.

⁷ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 May 2022.

⁸Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juli 2022. godine-prethodni podaci“, 27.08.2022. godine.

Proizvodni procesi u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini u velikoj mjeri su determinisana kretanjem izvozne tražnje odnosno privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima zemalja EU. U skladu s tim, prilično snažan ekonomski rast u zemljama EU od oko 5% rezultirao je povećanjem fizičkog obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od skoro 6,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po granama najznačajniji rast proizvodnje je ostvaren u okviru tradicionalno izvoznih grana koje svoje proizvode plasiraju na tržišta zemalja EU. Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u periodu januar-juli 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Izvor: BHAS

Maloprodaja

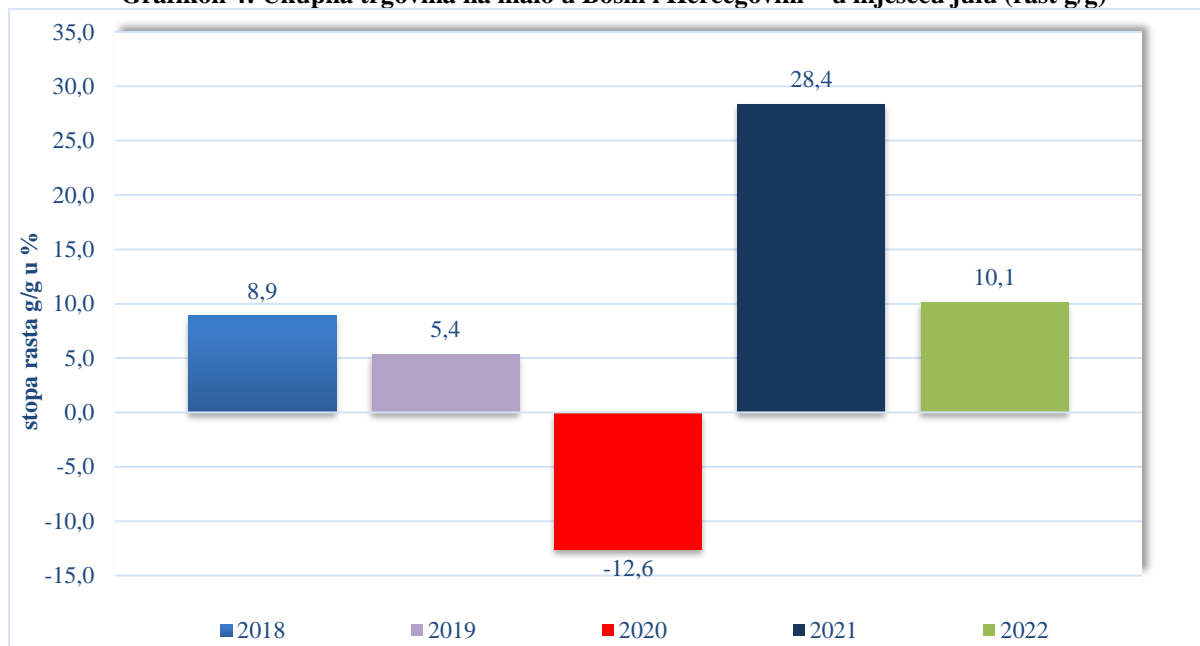
Prema zvaničnim podacima BHAS-a ukupna trgovina na malo je u mjesecu julu 2022. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, zabilježila realni rast prometa od 10,1%⁹.

Glavni nosilac rasta ukupne trgovine u julu 2022. godine je povećanje trgovine na malo, osim trgovine motornim gorivima (u daljem tekstu s.p.) gdje je promet iznosio 1,13 milijardi KM (veći je za 116 miliona KM, procentualno iskazano rast je iznosio 11,5% g/g). Doprinos ukupnom rastu prometa u maloprodaji je također došao iz trgovine motornim gorivima u s.p. koja je u julu 2022. godine zabilježila rast od 5,1%. Kod prometa registrovanog kroz fiskalne uređaje u Bosni i Hercegovini, u mjesecu julu 2022. godine, može se vidjeti da je došlo do rasta prometa za 19,2% (g/g). Povećan promet u julu 2022. godine (usljed značajnijeg rasta nabavnih i transportnih cijena) vjerovatno se odrazio i na porast nivoa cijena u maloprodaji.

Pored navedenih kategorija do realnog rasta od 16,7% došlo je i u trgovini na malo neprehrambenim proizvodima. Rast je također zabilježen i u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (u daljem tekstu n.p.) koja je zabilježila rast od 3,5% u julu 2022. godine. Do smanjenja prometa za 5,9% (g/g) je došlo kod prometa u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.

⁹ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, juli 2022.

Grafikon 4: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u mjesecu julu (rast g/g)

Izvor: BHAS

Kada se posmatra struktura trgovine na malo neprehrambenim proizvodima može se primjetiti da je do najvećeg rasta kod trgovine na malo ostalom robom u s.p. koja je zabilježila rast od 32,8% (promet je veći za 109 miliona KM u odnosu na isti mjesec prethodne godine). Trgovina na malo informacijsko komunikacijskom opremom je ostvarila rast od 11,1% g/g (promet je veći za milion KM) dok je trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju zabilježila porast od 12,8% (promet je porastao za 1,9 miliona KM u odnosu na isti mjesec prethodne godine). Kod trgovine na malo ostalom robom u n.p., u posmatranom mjesecu, došlo je do rasta od 1,7% g/g (odnosno povećanja prometa za 2,3 miliona KM).

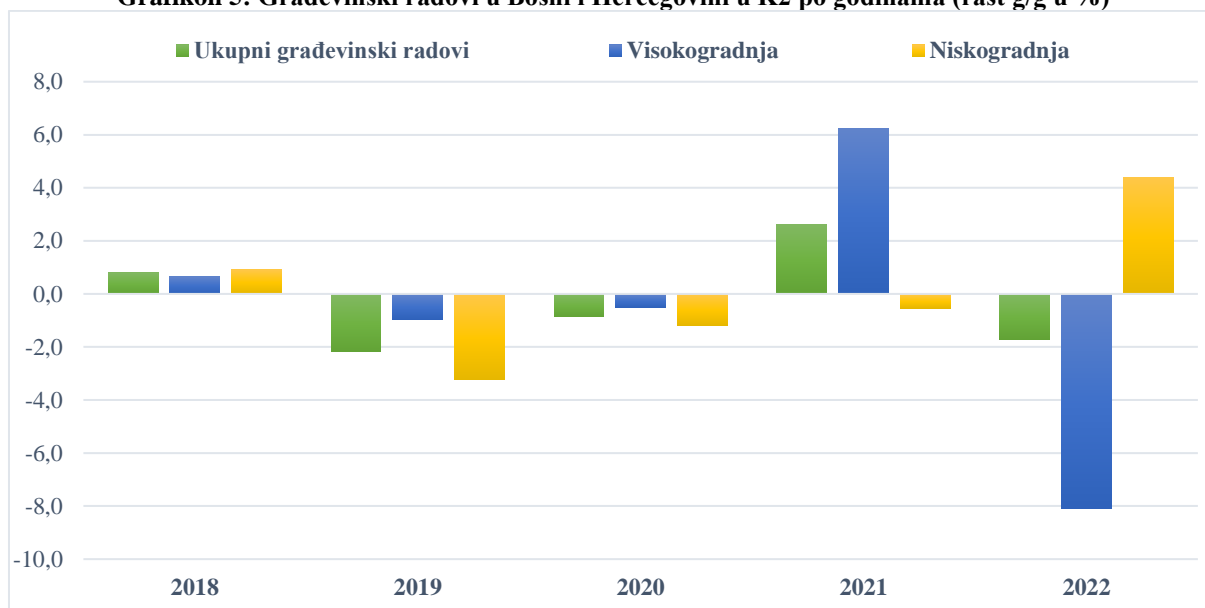
Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u mjesecu julu 2022. godine bilježi smanjenje od 5,9% (promet manji za 7,3 miliona KM). Neznatno smanjenje prometa je zabilježeno i kod trgovine na malo na štandovima i tržnicama te kod trgovine na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica.

Kod trgovine ostalom robom u s.p. najveći porast prometa u junu 2022. godine od 42,8% g/g zabilježen je kod trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože (promet je uvećan za 96 miliona KM). Zatim slijede trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama sa rastom od 16% i promet u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima gdje je ostvaren rast od 3,9%. Simboličan rast prometa je također zabilježen i u trgovini na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima. Jedina kategorija u okviru trgovine ostalom robom u s.p. koja je registrovala smanjenje prometa od 7,1% je trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo (promet smanjen za skoro 3 miliona KM).

Građevinarstvo

Prema zvaničnim podacima BHAS-a za K2 2022. godine u sektoru građevinarstva u Bosni i Hercegovini, nakon konstantnog rasta u prethodnih 10 kvartala, došlo je do smanjenja ukupnih građevinskih radova od 1,7% (g/g). Usljed jakog uticaja rasta cijena građevinskog materijala i transportnih troškova te poremaćaja u globalnim lancima snadbijevanja došlo je do pojave negativnih dešavanja u sektoru visokogradnje, što je imalo uticaj na pojavu negativne stope rasta od 8,1%. Nasuprot tome, u sektoru niskogradnje zabilježen je porast radova za 4,4%.

Grafikon 5: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u K2 po godinama (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u K2 2022. godine¹⁰ je porastao za 2% u odnosu isti period prethodne godine. Najveći porast izdatih dozvola za građenje u K2 2021. godine je u oblasti visokogradnje gdje je stope rasta iznosila 5,5% g/g (rast dozvola za građenje stambenih zgrada za 10,6%, smanjenje dozvola za građenje nestambenih zgrada za 4,9%). Odobrenja za građenje objekata, u sektoru niskogradnje, su u posmatranom kvartalu zabilježila negativnu stopu rasta od 9,9% g/g.

Tržište rada

Podaci o broju zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za juli 2022. godine nisu objavljeni od strane BHAS-a u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na juni 2022. godine odnosno period I-VI 2022. godine.

Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u junu 2022. godine iznosio je oko 839,5¹¹ hiljada i veći je u odnosu na juni 2021. godine za 1,6%. U prvom polugodištu 2022. godine prosječan broj zaposlenih lica je iznosio oko 835 hiljada i veći je za 2,2% u odnosu na isti period 2021. godine. Najznačajniji rast broja zaposlenih lica u prvom polugodištu 2022. godine bilo je u području djelatnosti industrije i trgovine.

U periodu I-VI 2022/I-VI 2021 uz rast obima proizvodnje u djelatnosti prerađivačke industrije došlo je do povećanja broja zaposlenih lica u ovoj djelatnosti za 3,1% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,6 p.p. U području djelatnosti trgovine¹² na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica u posmatranom periodu je uvećan za 3,3% g/g (doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,6 p.p.). Pored pomenutih oblasti primjetan rast broja zaposlenih bio je u nekoliko djelatnosti, ali je njihov doprinos rastu

¹⁰ BHAS, Izdata odobrenja za građenje u Bosni i Hercegovini, juni 2022.godine

¹¹ Privremeni podatak, izvor BHAS.

¹² Ukupan promet distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođen, u prvom polugodištu 2022. godine ostvario je rast u iznosu od 26,9% u odnosu na isti period prethodne godine (u K1 rast je iznosio 27,4% a u K2 26,6%). Distributivna trgovina uključuje sve oblike trgovinskih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču na domaćem tržištu. Ona obuhvata: trgovinu na veliko za vlastiti račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla, te trgovinu predmetima za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini.

ukupnog broja zaposlenih bio skromniji. Tako je broj zaposlenih lica značajno uvećan u području djelatnosti informacija i komunikacija (9,4% g/g) uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,3 p.p. kao i u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (5% g/g, doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,2 p.p.).¹³

Podaci o broju nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za juli 2022. godine nisu objavljeni u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na juni 2022. godine. Broj registrovanih nezaposlenih lica u junu 2022. godine manji je za 8,7% u odnosu na juni 2021. godine i iznosio je 359,6 hiljada. Na osnovu raspoloživih podataka stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u junu 2022. godine je iznosila 30,0%.

Tabela 1: Broj zaposlenih lica (revidirani podaci)¹⁴ i registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini

Mjesec	Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)	Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)
I-XII 2021	821.887	1,1%	394.402	-5,0%
I-2022	831.295	2,5%	377.126	-9,1%
II-2022	832.018	2,7%	375.689	-8,5%
III-2022	833.923	2,6%	371.982	-8,5%
I-III 2022	832.412	2,6%	374.932	-8,7%
IV-2022	835.743	1,9%	365.878	-9,0%
V-2022	837.337	1,9%	360.511	-9,0%
VI-2022	839.531	1,6%	359.607	-8,7%
I-VI 2022	834.974	2,2%	368.466	-8,8%

Izvor: BHAS, Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini

Podatak o prosječnoj neto plati za juli 2022. godine nije objavljen u periodu izrade Informacije pa se podaci odnose na juni odnosno period I-VI 2022. godine.

Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u junu 2022. godine iznosila je 1.126 KM i nominalno je veća za 13% u odnosu na juni 2021. godine. U periodu I-VI 2022/I-VI 2021 prosječna neto plata nominalno je uvećana za 10,7% i iznosila je 1.085 KM. Međutim, uzimajući u obzir snažan rast cijena od 11,5% u posmatranom periodu, realni rast prosječne neto plate bio je negativan (-0,8%).

Prosječna neto plata je nominalno uvećana u svim područjima djelatnosti u posmatranom periodu. Najveća nominalna stopa rasta neto plate u periodu I-VI 2022/I-VI 2021 bila je u području administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (29,4%), djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (23,3%), djelatnosti poslovanja nekretninama (23%), umjetnosti, zabave i rekreacije (18,8%). Bitno je istaći da su prosječne neto plate u djelatnostima koje zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini – prerađivačka industrija i trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala – uvećane po stopama od 14,8% i 16% respektivno. U svim ostalim područjima djelatnosti registrovan je sporiji rast neto plata u odnosu na pomenute djelatnosti.

¹³ U periodu januar – juni 2022. turisti su ostvarili 594.485 posjeta, što je više za 77,8 % i 1 295.674 noćenja, što je više za 68,3% u odnosu na isti period 2021. godine. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, turizam, kumulativ januar- juni 2022. godine.

¹⁴ Podaci za 2021. godinu i prvi kvartal 2022. godine su revidirani i konačni, a za ostale mjesece 2022. godine privremeni. Stoga se predstavljani podaci u ovoj Informaciji razlikuju se od prezentiranih podataka o broju zaposlenih lica u prethodnim Informacijama.

U periodu I-VI 2022/I-VI 2021 najmanja prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (717 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.664 KM).

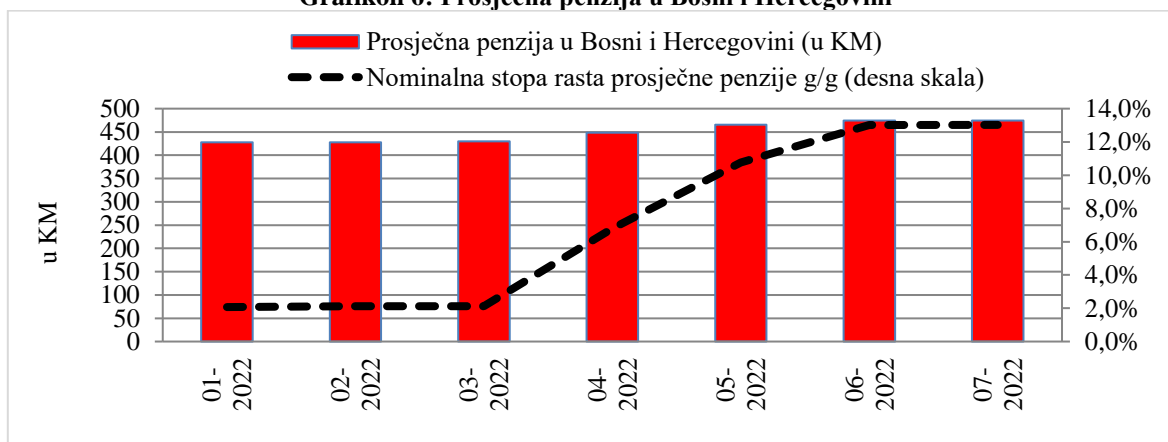
Tabela 2: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta u odnosu na isti period prethodne godine

	Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	Nominalna stopa rasta prosječne neto plate (g/g)
I-XII 2021	998	4,4%
I-2022	1.043	7,6%
II-2022	1.059	10,2%
III-2022	1.092	10,4%
I-III 2022	1.065	9,4%
IV-2022	1.083	9,9%
V-2022	1.106	12,8%
VI-2022	1.126	13,0%
I-VI 2022	1.085	10,7%

Izvor: BHAS

Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u julu 2022. godine uvećan je za 1% u odnosu na juli 2021. godine i iznosio je 704,4 hiljada.¹⁵ U julu 2022. godine nije bilo promjene prosječne penzije u Bosni i Hercegovini u odnosu na prethodni mjesec (grafikon ispod), ali je uvećana u poređenju sa istim mjesecom 2021. godine. Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini uvećana je za 13% u odnosu na juli 2021. godine i iznosila je oko 475¹⁶ KM. Istovremeno najniža penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 424,4 KM, dok je u Republici Srpskoj najniža penzija iznosila 242,6 KM za penzijski staž do 15 godina.¹⁷

Grafikon 6: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

¹⁵ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

¹⁶ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera. U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31.12.2021. godine svim korisnicima prava usklađuju se od 01.01.2022. godine i povećavaju za 4% (redovno godišnje usklađivanje 3,36% i vanredno povećanje 0,64%). Pored toga, penzije svim korisnicima prava počev od 01. maja 2022. godine vanredno se usklađuju i povećavaju za 10%. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

Odlukom Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje o redovnom usklađivanju, penzije za april 2022. godine uvećane su za 7,3%. Pored uvećanih aprilskih penzija, korisnici će primiti i razliku između isplaćene i uvećane penzije za prva tri mjeseca ove godine. Pored toga, prema odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o vanrednom usklađivanju, penzije sa izuzetkom najviših i ostvarenih u 2022. godini su povećane za 3,5%. Odluka o vanrednom usklađivanju penzija primjenjuje se od isplate penzija za juni 2022. godine. Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

¹⁷ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 291,08 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 339,60 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 388,15 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 485,19 KM.

2. Javne finansije

U periodu januar - juli 2022. godine, u Bosni i Hercegovini, i dalje je prisutan pozitivan trend u naplati javnih prihoda. Ukupni javni prihodi u posmatranom periodu su iznosili oko 10,8 milijardi KM. Prihodi od indirektnih poreza i prihodi iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava su time uvećani za oko 17,1% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. U strukturi javnih prihoda odnos prihoda od indirektnih poreza i poreza prikupljenih od strane entitetskih poreskih uprava je ujednačen. Kao i u prethodnim mjesecima posmatrane godine, glavni razlog rasta prihoda od indirektnih poreza leži u ekonomskoj aktivnosti u zemlji, pozitivnim dešavanjima u sektoru vanjske trgovine, ali i opštem rastu cijena. Na rast prihoda od direktnih poreza i doprinosa uticala su dešavanja na tržištu rada i mjere entitetskih vlada koje su donošene još u prvom polugodištu, čija primjena je još na snazi.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2022. na snazi je Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2022. godinu¹⁸.

Naplaćeni prihodi. Kao i u ranijim mjesecima posmatrane godine, na rast naplate prihoda od indirektnih poreza značajan uticaj su imali: nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti u zemlji, pozitivna dešavanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a posebno visoke stope rasta uvoza, bazni efekat iz prethodne godine, porast uvoznih cijena, ali i opšteg nivoa cijena.

U julu mjesecu tekuće godine, nastavljen je trend rasta ukupno naplaćenih prihoda od indirektnih poreza, iako nešto nižom stopom nego u ranijim mjesecima. Ukupno naplaćeni prihodi (bruto prihodi) od strane Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (UIO) ostvarili su povećanje od oko 11,7% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Tokom posmatranog mjeseca, povrati sa Jedinstvenog računa UIO (dalje u tekstu JR UIO) su zabilježili najveću stopu rasta, ikada ostvarenu (oko 53% g/g). Najveći uticaj na rast povrata, tokom posmatranog mjeseca, imao je rast povrata poreza na dodatu vrijednost (PDV-a) po poreskim prijavama. Uz nešto nižu stopu rasta bruto prihoda, i značajan rast povrata, neto prihodi u julu mjesecu su imali jednocifrenu i nisku stopu rasta (3,8% g/g). Međutim, dešavanja u naplati prihoda tokom posmatranog mjeseca nisu bitnije uticala na rast prihoda u kumulativu. Tokom posmatranog perioda, UIO Bosne i Hercegovine ukupno je naplatila oko 5,5 milijardi KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što je za 20,4% g/g više. Na navedenu stopu rasta uticala su dva činioca: bazni efekat iz prošle godine usljed još uvijek prisutnog uticaja pandemije i trend porasta uvoznih cijena, koji je prisutan od polovine prethodne godine. U strukturi prikupljenih prihoda, tokom posmatranog perioda, najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodatu vrijednost (PDV) (71,8% udio u ukupnim prihodima) i prihoda od akciza na uvozne proizvode (16,5%). Istovremeno su isplate povrata sa JR UIO bile veće za čak 41,1% g/g, što je umanjilo neto efekat naplate. Neto prihodi, u istom periodu, su iznosili oko 4,4 milijarde KM i veći su za 15,7% g/g.

Sve kategorije prihoda iz nadležnosti UIO Bosne i Hercegovine, osim prihoda od putarina čiji je predznak negativan, dale su pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza i to: PDV od 10,9 p.p., prihodi od akciza 2,6 p.p. i prihodi od carina 1,5 p.p..

¹⁸ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 67/21), a koja se primjenjuje od 01.01.2022. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2022. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,33 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:
- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i
- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada
2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 133,20 KM po kilogramu.

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	<i>struktura</i> 2022	<i>jan-jul</i> 2021	<i>jan-jul</i> 2022	<i>maj</i> 2022	<i>jun</i> 2022	<i>jul</i> 2022
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	11,5	20,4	32,0	14,4	11,7
Povrati	17,8	15,3	41,1	33,1	46,6	52,6
Neto prihodi - prikupljeno	82,2	10,7	15,7	31,7	8,3	3,8
<i>PDV</i>	52,5	12,9	17,1	43,5	7,3	7,9
<i>Carine</i>	3,8	15,0	32,0	47,6	39,3	27,7
<i>Akcize</i>	17,5	3,3	12,1	17,0	10,0	1,5
<i>Putarine</i>	7,8	8,7	-0,8	8,0	-5,7	-15,5
<i>Ostali prihodi</i>	0,2	20,1	-0,7	-4,7	5,1	-9,4
<i>Neusklađeni prihodi</i>	0,3	-	-	-	-	-
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	11,0	20,3	33,7	13,1	13,3
Minimalne rezerve	18,3	14,3	40,2	32,2	45,9	50,9
Budžeti	81,7	10,3	15,7	34,0	6,7	5,6
Servisiranje vanjskog duga	9,0	5,2	-5,7	-6,4	-30,7	29,1
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	6,1	6,5	-6,4	-10,2	-28,3	26,3
<i>Republika Srpska</i>	2,9	3,6	-4,4	2,5	-35,2	33,4
<i>Brčko Distrikt</i>	0,1	-22,2	2,5	246,8	0,0	77,8
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	72,7	10,9	18,3	42,2	11,3	4,5
<i>Institucije Bosne i Hercegovine</i>	9,3	3,3	10,6	5,4	0,4	69,9
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	39,0	9,7	19,4	50,7	12,7	-4,3
<i>Republika Srpska</i>	22,0	17,0	19,9	46,0	13,5	-3,4
<i>Brčko Distrikt</i>	2,4	13,1	17,2	38,6	7,4	-2,1

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. Bruto prihodi od PDV-a su u julu 2022. godine su ostvarili rast zahvaljujući rastu prihoda po osnovu uvozu roba (18,1% g/g). Uz značajan rast povrata sa JRT UIO po osnovu PDV-a (52,6%) koji čine oko 99% ukupnih povrata, stopa rasta neto prihoda ostvarena u julu bila je jednocifrena (7,9% g/g). Jednocifrene stope ostvarene posljednja dva mjeseca, nisu bitnije uticale na kumulativ posmatranog perioda. Tako su u periodu januar - juli, isti iznosili oko 4 milijarde KM, što je za 23,4% g/g. Ranije je spomenuto da je zabilježen snažan rast povrata sa JRT UIO, kao posljedica rasta izvoza, što se direktno odrazilo na neto prihode od PDV-a.

Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 2,8 milijardi KM, čime su ostvarili rast od 17,1% g/g. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 34,3% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli 7,2% g/g.

Akcize. Prihodi od akciza u julu mjesecu su ostali skoro nepromjenjeni u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Do ovakve stope rasta doveo je pad prihoda kod akciza na naftu i naftne derivate od oko 12,9% g/g. Međutim, naplaćeni prihodi od akciza sa niskom stopom rasta u julu mjesecu, nisu se značajno odrazili na kumulativ perioda.

Tokom perioda januar - juli 2022. godine, neto prihodi od akciza su iznosili oko 904 miliona KM, čime je registrovana stopa rasta istih iznosila 12,1% g/g. Prihodi od akciza na uvozne proizvode su rasli stopom od 18,4% i to zahvaljujući rastu prihoda od akciza na uvozni duvan i duvanske prerađevine (33,3% g/g). Prihodi od akciza na uvoznu naftu i naftne prerađevine bilježe neznatno smanjenje (0,2% g/g).

Sa druge strane, akcize na domaće proizvode su smanjene za oko 74,2% g/g. Razlog za njihovo smanjenje leži u značajnom smanjenju prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine. Potrošnja domaćih i uvoznih cigareta (prihodi od akciza), iskazana kroz broj izdatih akciznih markica pokazuje da nije bilo potrošnje domaćih cigareta. Sa druge strane, podaci o izdatim uvoznim akciznim markicama u istom periodu pokazuju rast potrošnje uvoznih cigareta.

Putarine. Ukupno naplaćeni prihodi od putarina u mjesecu julu su u padu u odnosu na isti mjesec prethodne godine za oko 15,5%. Negativna stopa rasta značajno se odrazila na kumulativnu stopu posmatranog perioda. U periodu januar - jul 2022. godine, navedeni prihodi su iznosili su oko 355 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine isti su manji za oko 0,8% g/g.

Carine. Neto prihodi od carinskih dažbina u prvih sedam mjeseci tekuće godine su iznosili oko 225 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine veći su za oko 32,0%. Visoka stopa rasta u prihoda od carina dijelom je posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ali se može povezati i sa rastom cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu (energenti, sirovine, hrana i druge robe).

Raspoređeni prihodi. Za sedam mjeseci 2022. godine, ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 5,5 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 224,6 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 1,2 milijarde KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 497 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 3,6 milijardi KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima¹⁹.

Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 2,3 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 251 milion KM), Republici Srpskoj oko 1,2 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 124 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 128 miliona KM (za servis vanjskog duga 3,6 miliona KM). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su manja za 5,7%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga veća za 18,3%.

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

U cilju povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda, entitetske vlade su donijele određene mjere koje su se počele primjenjivati sa početkom tekuće godine. Nove mjere donošene su i tokom posmatranog perioda i dale su određene pozitivne rezultate u naplati prihoda poreskih uprava.

Entitetske poreske uprave su tokom perioda januar-juli 2022. godine, ukupno prikupile oko 5,5 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su ostvarili rast od 14,0% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Detalji slijede u tabeli ispod.

¹⁹ Odlukom Upravnog odbora UIO Bosne i Hercegovine, broj: 02-17-24-2-1/22 od 22.06.2022. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period juli-septembar 2022. godine, i isti iznose: FBiH 61,48%, RS 34,97% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-juli

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2021	2022		2021	2022		2021	2022	
Direktni porezi	568,5	755,3	32,9	304,5	413,6	35,8	873,0	1.168,9	33,9
<i>Porez na dohodak</i>	266,1	319,3	20,0	124,1	146,5	18,1	290,3	465,8	19,4
<i>Porez na dobit</i>	236,8	355,6	50,2	154,3	239,7	55,3	291,1	595,3	52,2
<i>Porezi građana</i>	65,2	80,1	23,0	26,1	27,4	5,0	91,2	107,5	17,8
<i>Ostali porezi</i>	0,4	0,3	-29,6	0,0	0,0	-	0,4	0,3	-29,6
Takse, kazne i naknade	432,4	450,4	4,2	272,9	279,6	2,4	705,4	730,0	3,5
Doprinosi	2.199,5	2.470,3	12,3	1.014,8	1.094,4	7,8	3.214,3	3.564,7	10,9
<i>Penzijsko/invalidsko osiguranje</i>	1.231,3	1.383,3	12,3	577,7	654,0	13,2	1.809,0	2.037,3	12,6
<i>Zdravstvo osiguranje</i>	867,0	973,9	12,3	366,8	360,9	-1,6	1.233,8	1.334,7	8,2
<i>Zavod za zapošljavanje</i>	101,1	113,2	11,9	18,0	20,4	13,3	119,2	133,6	12,1
<i>Dječija zaštita</i>	0,0	0,0	-	48,8	55,1	12,9	48,8	55,1	12,9
<i>Zapošljavanje invalida</i>	0,0	0,0	-	3,5	3,9	11,5	3,5	3,9	11,5
Ostali prihodi	0,5	1,0	91,7	0,0	0,2	-	0,5	1,1	131,0
UKUPNO	3.200,8	3.677,0	14,9	1.592,3	1.787,8	12,3	4.793,1	5.464,8	14,0

Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Ukupno prikupljeni prihodi po osnovu socijalnih doprinosa, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 3,6 milijardi KM, čime su u poređenju sa istim periodom prethodne godine ostvarili rast od 10,9%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe dvocifrene pozitivne stope rasta, osim prihoda od doprinosa za Fond zdravstvenog osiguranja. Nešto niža stopa rasta kod ove kategorije doprinosa rezultat je smanjenja prihoda u Republici Srpskoj, kao rezultat smanjenja stope doprinosa. Dominantna kategorija ovih prihoda jesu prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO), koji su zabilježili stopu rasta od oko 12,6% g/g.

Direktni porezi. Prihodi po ovom osnovu na nivou Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su ostvarili povećanje od oko 33,9% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U posmatranom periodu po osnovu direktnih poreza ukupno je naplaćeno oko 1,2 milijarde KM. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Stopa rasta prihoda od poreza na dobit jr značajno uvećana (52,2% g/g), posebno posljednjih mjeseci²⁰. Međutim, nominalno posmatrano, uvećanje iznosi 204,2 miliona KM. Nakon visokih stopa rasta prethodnih mjeseci, u julu mjesecu se ista vratila na prosjek (oko 20%). Na spomenuti rast uticali su ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću. Na visoku stopu rasta ovih prihoda svakako je uticao i bazni efekat iz prethodne godine (negativne i niske stope rasta zbog uticaja pandemije), ali i uplata ovog poreza prema prijavi koju su obveznici dužni podnijeti do 31.03. godine. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu rasta od oko 19,4% g/g, kao rezultat rasta prihoda od poreza na dohodak na lična primanja, kao i obavljanja samostalne djelatnosti.

Takse, kazne i naknade. Po osnovu različitih taksi, naknada i kazni, tokom posmatranog perioda 2022. godine, ukupno je naplaćeno oko 730,0 miliona KM, što je za 3,5% više nego u istom periodu prethodne godine. Na rast prihoda u kategoriji taksi najviše uticaja je imalo povećanje naplate različitih administrativnih, komunalnih i boravišnih taksi. U kategoriji naknada najveći pozitivan doprinos rastu ove kategorije prihoda dali su rast prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću, naknada za korišćenje šuma i šumskih sirovina, naknada za korišćenje mineralnih sirovina i različitih naknada za vode.

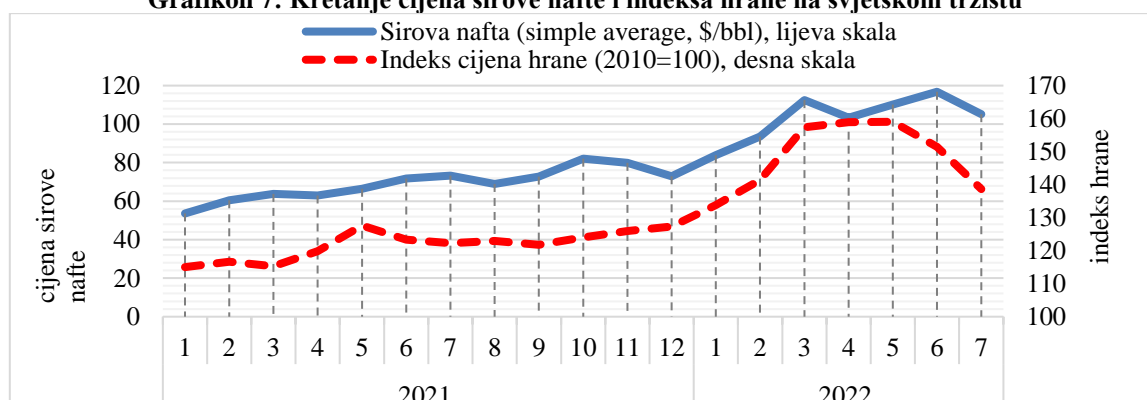
²⁰ Prijava poreza na dobit za prethodnu godinu pravna lica su u obavezi podnijeti do 31.03.2022. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

Iako su cijene sirove nafte i hrane u julu 2022. godine bile niže u odnosu na prethodni mjesec i dalje su znatno više u odnosu na prošlu godinu što se može vidjeti na grafikonu ispod. Prema podacima svjetske banke, cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata u julu 2022. godine iznosila je 105,1 \$/barelu i bila je niža u odnosu na prethodni mjesec oko 10%. Ipak, u poređenju sa julom 2021. godine, cijena sirove nafte bila je viša za 43,4% (31,8 \$/barelu). U julu 2022. godine indeks hrane na svjetskom tržištu takođe je bio nešto niži u odnosu na prethodni mjesec, ali je cijena hrane uvećana u poređenju sa julom 2021. godine (13,4%). Generalno, rast cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu determinisao je nivo inflacije. Prema podacima EUROSTAT-a inflacija u EU 27 u julu 2022. godine je iznosila 9,8% g/g odnosno u prosjeku perioda I-VII 2022. godine je iznosila 8%.

Grafikon 7: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu

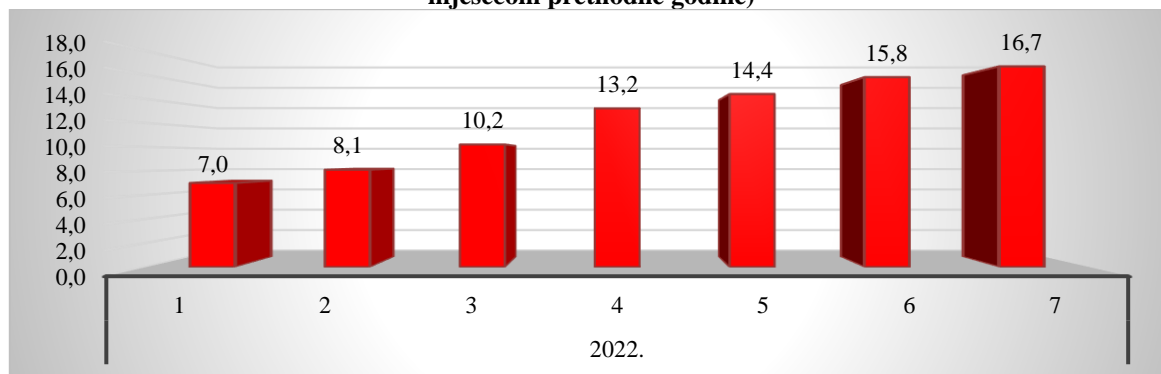

Izvor: Svjetska banka

Rast inflacije nastavljen je i u Bosni i Hercegovini. Ukupan nivo cijena mjeran indeksom potrošačkih cijena (u daljem tekstu CPI) u julu 2022. godine uvećan je za 16,7% (inflacija) u odnosu na juli 2021. godine, odnosno u periodu I-VII 2022/I-VII 2021 inflacija je iznosila 12,2%.

Analizirajući promjene CPI indeksa po odjeljcima prema namjeni potrošnje primjetno je da su cijene u većini odjeljaka uvećane (osim odjeljka odjeće i obuće). Najznačajnije uvećanje cijena u periodu I-VII 2022/I-VII 2021 bilo je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prevoza, stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata.

Grafikon 8: Kretanje inflacije u Bosni i Hercegovini po mjesecima u 2022. godini (poređenje sa istim mjesecom prethodne godine)

Izvor: BHAS

Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića su uvećane za 18,8% u posmatranom periodu. Poskupljenja prehrambenih proizvoda kao što su hljeb, žitarice, meso, mlijeko, jaja, ulja i masnoće, voće, povrće itd. imala su dominantan uticaj na rast cijena u posmatranom odjeljku. Pored toga, zbog visokih cijena nafte i naftnih derivata periodu I-VII 2022/I-VII 2021. godine u odjeljku prevoza cijene su bile više za 26,1% g/g.

U odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih eneregenata cijene su uvećane za 10,2% g/g u periodu I-VII 2022. godine i imale su nešto manji doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini u odnosu na hranu i prevoz. Rast cijena plina, tečnih i čvrstih goriva, najamnina za stanovanje, vodosnabdijevanja, održavanja i popravke stana imali su doprinos uvećanju inflacije u ovom odjeljku.

Smanjenje cijena u periodu I-VII 2022/I-VII 2021. godine jedino je registrovano u odjeljku odjeće i obuće gdje su cijene bile niže za 5,8% u posmatranom periodu.

Tabela 5: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini

Odjeljak	I 2022	II 2022	III 2022	IV 2022	V 2022	VI 2022	VII 2022	I-VII 2022
	I 2021	II 2021	III 2021	IV 2021	V 2021	VI 2021	VII 2021	I-VII 2021
00 Ukupan indeks	107,0	108,1	110,2	113,2	114,4	115,8	116,7	112,2
01 Hrana i bezalkoholna pića	111,9	113,3	114,8	120,6	122,7	123,4	124,7	118,8
02 Alkoholna pića i duvan	100,5	100,5	100,7	100,6	100,6	102,1	102,5	101,1
03 Odjeća i obuća	92,4	92,9	94,5	95,2	95,0	94,1	95,5	94,2
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	106,1	107,0	108,3	109,9	111,3	114,1	115,4	110,2
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	103,5	105,1	106,3	106,8	108,1	109,1	110,4	107,1
06 Zdravstvo	100,9	101,1	101,0	101,1	101,3	101,4	101,6	101,2
07 Prevoz	113,7	115,4	124,5	128,9	130,3	134,5	134,2	126,1
08 Komunikacije	100,2	100,3	100,3	100,8	100,8	100,8	100,9	100,6
09 Rekreacija i kultura	104,1	104,6	105,2	106,1	106,3	108,1	108,7	106,2
10 Obrazovanje	100,2	100,3	100,5	100,5	100,7	100,8	100,8	100,5
11 Restorani i hoteli	104,5	105,0	106,9	107,8	108,6	109,8	110,8	107,6
12 Ostala dobra i usluge	102,3	103,2	103,7	104,5	105,2	105,6	106,4	104,4

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

Iznos novčane mase²¹ (M2) na kraju srpnja 2022.godine iznosio je 32 mlrd. KM što je rast od 6,5% g/g. U okviru M2, najveći rast imao je transakcijski novac (M1) sa 13,3% g/g dok je kvazi novac (QM) ostvario smanjenje u odnosu na srpanj 2021.godine od 1,9% g/g. Prema strukturi doprinosa, najveći doprinos ukupnom rastu M2 imala je sastavnica M1, prenosivi depoziti u domaćoj valuti²² sa 5,2 p.p. nakon čega slijedi gotovina izvan banaka²³ sa 2,1 p.p. i prenosivi

²¹ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

²² Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

²³ Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

depoziti u inozemnoj valuti sa 0,6 p.p. Najveći udio u M2 imali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 39,7% zatim 21,9% ostali depoziti u inozemnoj valuti te gotovina izvan banaka sa 18,9% i prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 10,2% učešća.

Tabela 6: Monetarni agregati u srpnju 2022.godine i stope rasta VII 2022/VII 2021

	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Ukupna novčana masa (M2)
Opis	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u mil. KM	6.070,9	12.722,1	18.793,0	2.938,5	3.276,7	7.029,4	13.244,6	32.037,5
Stopa rasta g/g	11,7%	14,1%	13,3%	-4,4%	5,6%	-4,0%	-1,9%	6,5%

Izvor: CBBiH

Pričuvni novac (M0) na kraju posmatranog razdoblja imao je iznos od 14,6 mlrd. KM uz rast od 12,5% g/g. Najveći doprinos rastu M0 imala je sastavnica depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 6,3 p.p. zatim gotovina izvan monetarnih vlasti sa 5,8 p.p. te prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti sa 0,5 p.p. Gotovina izvan monetarnih vlasti imala je najveće učešće od 50,6% zatim depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 47,1% i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti sa 2,3% udjela.

Tabela 7: Pričuvni novac u srpnju 2022.godine i stope rasta VII 2022/VII 2021

	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Pričuvni novac (M0)
Opis	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM	7.397,4	6.897,0	334,5	14.628,8
Stopa rasta g/g	11,3%	13,4%	21,6%	12,5%

Izvor: CBBiH

Osnovica za obračun obvezne pričuve²⁴ iznosila je na kraju srpnja 2022.godine 30,1 mlrd. KM uz rast od 4,4% u odnosu na srpanj 2021.godine. U skladu s tim prosječne obvezne pričuve bile su 3 mlrd. KM dok je višak iznad obveznih pričuva bio 3,6 mlrd KM koji je uvećan za 13,5% g/g. Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH iznosio je 6,6 mlrd. KM uz rast od 9,2% g/g. Prosječna stopa obvezne pričuve ostala je nepromijenjena i iznosila je 10% dok je implicitna stopa bila 22,1%.

Tabela 8: Prosječne obvezne pričuve u srpnju 2022.godine i stope rasta VII 2022/VII 2021

	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Prosječna stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
Opis	1	2	3	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	30.087,2	3.008,7	6.641,0	10,0%	22,1%
Stopa rasta g/g	4,4%	4,4%	9,2%		

Izvor: CBBiH

Ukupne bruto devizne pričuve na kraju srpnja 2022.godine bile su 16,3 mlrd. KM uz povećanje od 11,5% g/g. Prema strukturi udjela, najveće učešće imale su investicije u vrijednosne papire

²⁴ Osnovicu za obračun obvezne pričuve čine svi depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu.

sa 61,8% dok su depoziti kod nerezidentnih banaka imali 33,5%. Pokrivenost pričuvnog novca (M0) sa bruto deviznim pričuvama iznosila je 111,2%.

Tabela 9: Bruto devizne pričuve u srpnju 2022.godine i stope rasta VII 2022/VII 2021

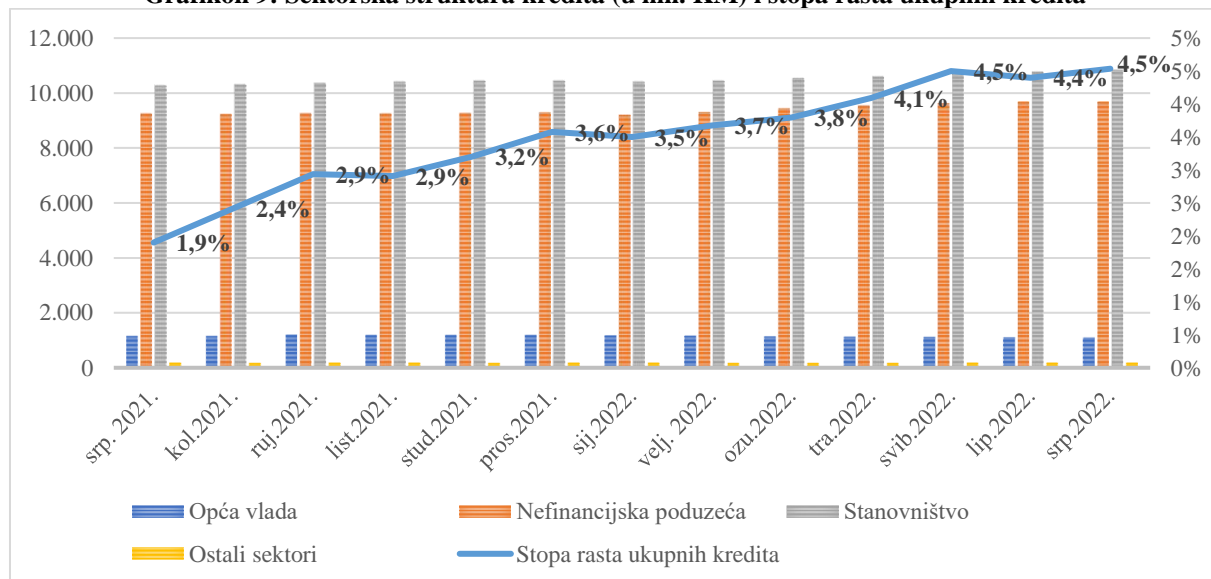
Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno bruto devizne pričuve
Stanje u mil. KM	297,3	8,0	455,7	5.452,4	0,0	10.052,5	16.265,9
Stopa rasta g/g	3,6%	17,5%	4,1%	51,0%	-	-1,9%	11,5%

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

Ukupni krediti krajem srpnja 2022.godine iznosili su 21,8 mlrd. KM uz rast od 4,5% g/g. Najveći rast imali su krediti plasirani sektoru stanovništva sa godišnjom stopom rasta od 5,5% i iznosom od 10,8 mlrd. KM. U skladu s tim ovaj sektor je imao i najveći doprinos rastu ukupnih kredita sa 2,7 p.p. nakon čega slijedi doprinos sektora nefinancijskih poduzeća²⁵ sa 2,1 p.p. Ovaj sektor je ostvario povećanje od 4,7% u odnosu na srpanj 2021.godine i iznos od 9,7 mlrd. KM. Krediti iz sektora opće vlade iznosili su 1,1 mlrd. KM što je smanjenje od 4,7% g/g te je i doprinos ukupnom rastu kredita bio negativan sa 0,3 p.p. Najveće učešće u ukupnim kreditima imaju krediti stanovništva sa 49,8% zatim krediti nefinancijskih poduzeća sa 44,5% te krediti opće vlade sa 5% učešća, dok su ostali sektori imali 0,8% udjela.

Grafikon 9: Sektorska struktura kredita (u mil. KM) i stopa rasta ukupnih kredita

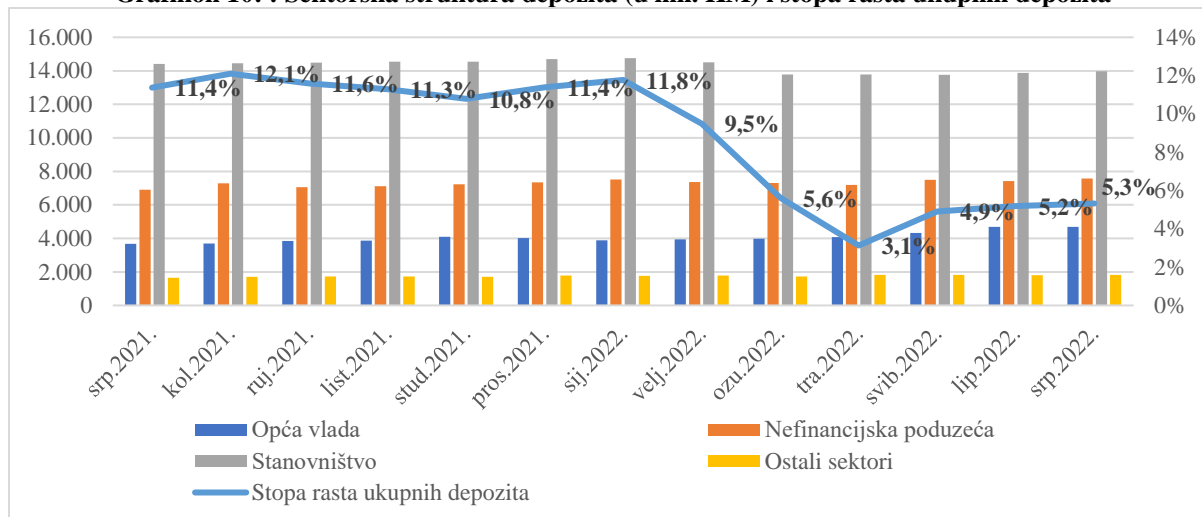
Izvor: CBBiH

Iznos ukupnih depozita na kraju posmatranog razdoblja 2022.godine bilo je 28,1 mlrd. KM što je uvećanje od 5,3% u odnosu na srpanj 2021.godine. Najveći doprinos ostvarenom rastu imali su depoziti opće vlade sa doprinosom od 3,8 p.p. i godišnjom stopom rasta od 27,4% (iznos na kraju srpnja je bio 4,7 mlrd. KM) Nakon njih slijede depoziti nefinancijskih poduzeća sa

²⁵ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlade u Bosni i Hercegovini (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

iznosom od 7,6 mlrd. KM i ostvarenim rastom od 9,7% g/g te stopom doprinosa od 2,5 p.p. Sektor stanovništva sa iznosom od oko 14 mlrd. KM bilježi smanjenje od 3% u odnosu na srpanj 2021.godine i u skladu s tim doprinos ovog sektora ukupnom rastu depozita bio je negativan sa 1,6 p.p. Ostali sektori imali su doprinos rastu od 0,6 p.p. i rast od 10,4% g/g. Prema strukturi učešća, najveći udjel imaju depoziti stanovništva sa 49,8% zatim nefinancijska poduzeća sa 27% te opća vlada sa 16,7% dok ostali sektori imaju udjel od 6,5%.

Grafikon 10: : Sektorska struktura depozita (u mil. KM) i stopa rasta ukupnih depozita

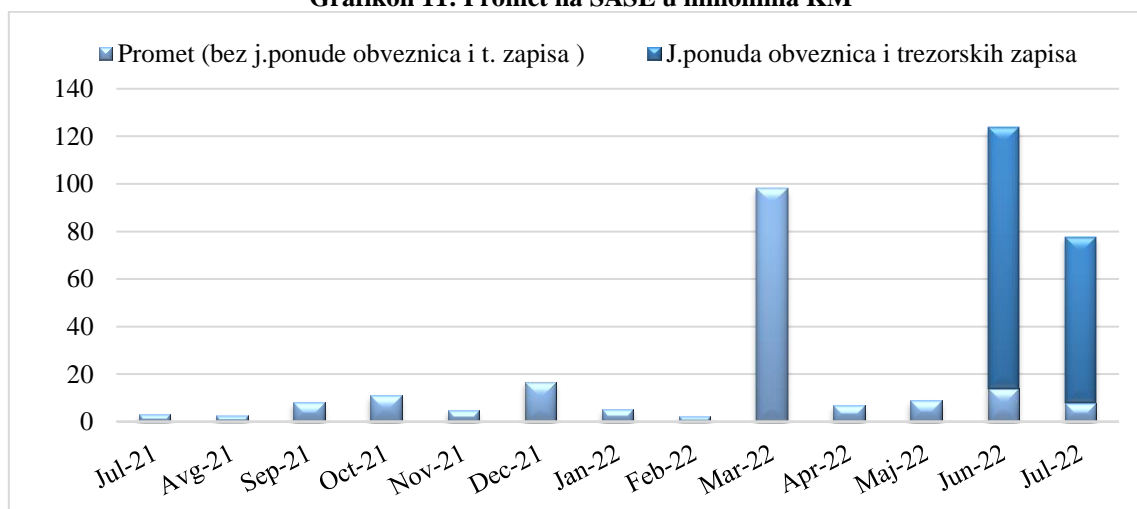

Izvor: CBBiH

Berze u Bosni i Hercegovini

Promet na Sarajevskoj berzi (u daljem tekstu SASE) u mjesecu julu 2022. godine je bio veći 24,4 puta i dostigao 77,8 mil. KM čime je ostvario 62,7% u ukupnom prometu u Bosni i Hercegovini. Od ovoga iznosa za emitenta je putem javne ponude obveznica prikupljeno 70 mil. KM.

Grafikon 11: Promet na SASE u milionima KM

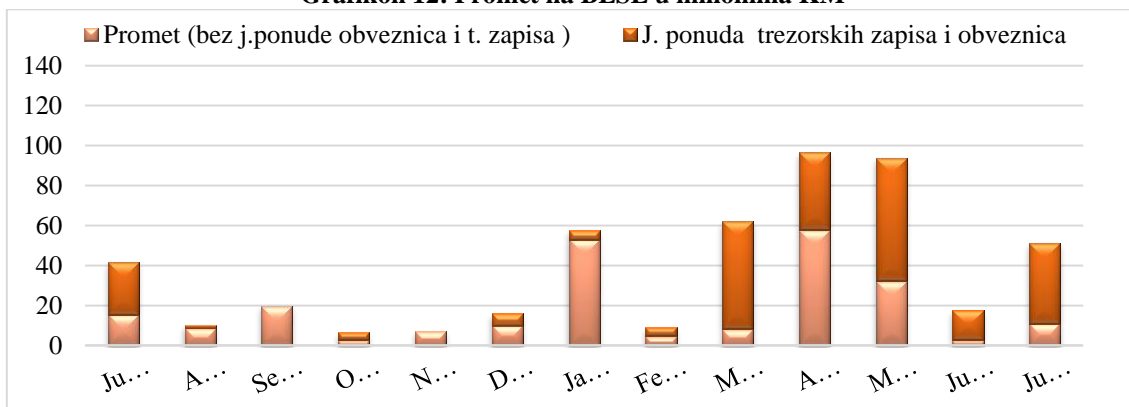

Izvor: SASE

Promet na Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) u mjesecu julu 2022. godine je uz stopu rasta od 32% g/g dostigao 46,3 mil. KM. Time je ostvario učešće od 37,3% u ukupnom prometu

u Bosni i Hercegovini. Za potrebe emitenta je na BLSE putem javne ponude obveznica prikupljeno 40,3 mil. KM.

Grafikon 12: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: BLSE

Ukupan promet na ove dvije berze (SASE+BLSE) je u mjesecu julu 2022. godine bio veći 3,2 puta i dostigao je 124,1 mil. KM. Za potrebe emitenta je putem javne ponude obveznica prikupljeno 110,3 mil. KM što je 3,2 puta više u odnosu na isti period u prošloj godini.

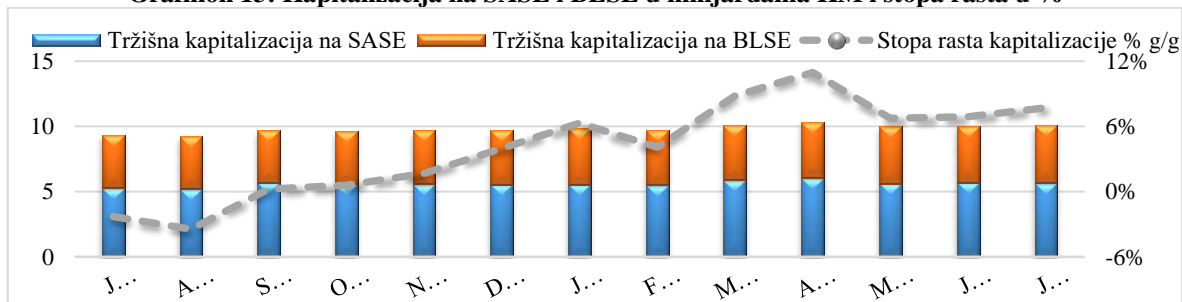
Tabela 10: Ukupan promet na kraju prvog kvartala (u KM) na SASE i BLSE

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-20	60.556.775,7	51.318.456,7	111.875.232,4
Jul-21	3.183.890,5	35.121.898,7	38.305.789,2
Jul-22	77.768.754,9	46.359.755,2	124.128.510,0

Izvor: SASE i BLSE

Kapitalizacija na SASE na kraju mjeseca jula 2022. godine je uz stopu rasta od 7,9% g/g dostigla 5,7 mlrd. KM. Na kraju istog mjeseca kapitalizacija na BLSE je uz stopu rasta od 7,4% g/g dostigla 4,4 mlrd. KM. Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) uz stopu rasta od 7,7% g/g dostigla 10,1 mlrd. KM. Odnos učešća u ukupnoj kapitalizaciji je SASE 56,4% prema BLSE 43,6%.

Grafikon 13: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta u %

Izvor: SASE i BLSE

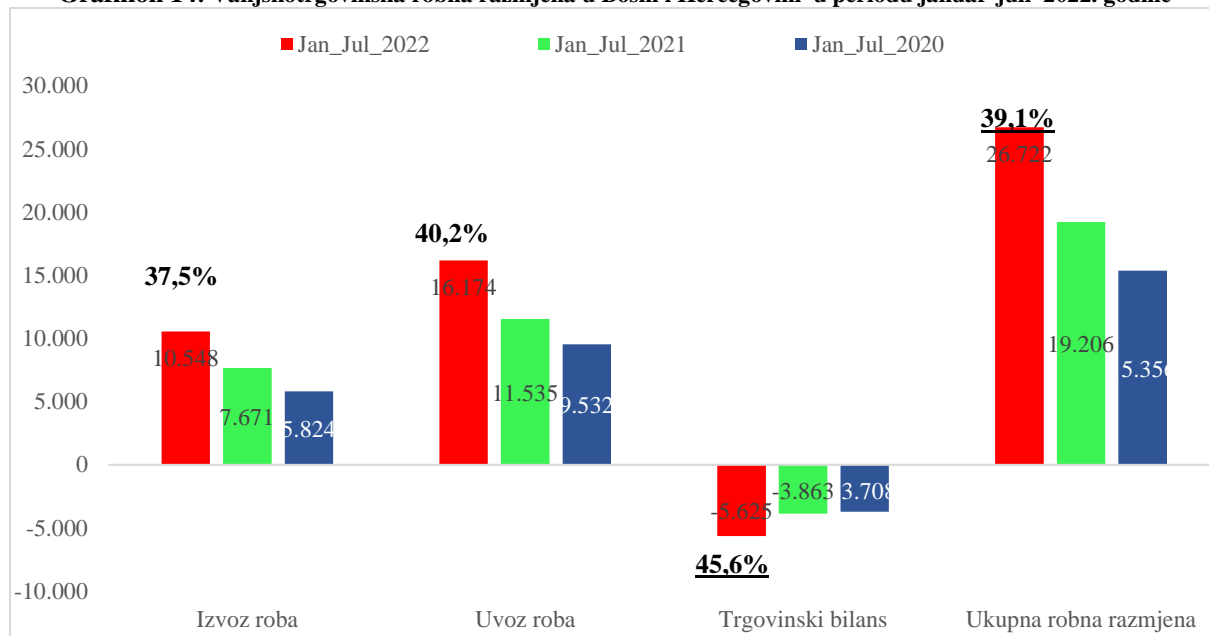
4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Poboljšanja epidemioloških prilika i jačanja privredne aktivnosti u vanjskom okruženju tokom prethodne godine rezultirali su snažanim oporavkom vanjskotrgovinske robne razmjene. Tako

je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a u prethodnoj godini zabilježila dvocifren rast ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene. Na osnovu ovih pokazatelja može se konstatovati da se vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini prilično dobro oporavila nakon pandemije što je i nagovještavano u okviru ranijih izvještaja. Kada je u pitanju kretanje vanjskotrgovinske robne razmjene u 2022. godinu, trenutno raspoloživi statistički podaci ukazuju da je snažan trend rasta iz prethodne godine nastavljen. Naime, visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU (rast BDP od oko 5%), pokidani lanci snadbijevanja usljed Covid i ukrajinske krize, snažan rast svjetskih cijena rezultirali su značajnim povećanjima izvoza i uvoza roba odnosno ukupne vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini.

Grafikon 14: Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini u periodu januar-juli 2022. godine

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-juli 2022. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od preko 10,5 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od skoro 37,5% u odnosu na isti period prethodne godine.²⁶ Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerovatnije doveo do ovako visokih povećanja. Naime, podaci MMF ukazuju da je ukupni indeks svjetskih cijena uvećan za preko 50%, pri čemu su najveća povećanja zabilježena u okviru kategorija energenti, hrana i industrijski inputi. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-juli 2022. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza baznih metala (aluminij) koji je višestruko uvećan, a doprinos rastu ukupnog robnog izvoza je iznosio oko 8 p.p. Pored baznih metala, značajna povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza električne energije 75 % uz doprinos rastu od preko 4 p.p, zatim hemijskih proizvoda 50% 2,3 p.p, proizvodnja koksa koja je udvostučena 2,3 p.p, gotovih metalnih proizvoda, električne opreme, namještaja i dr...

S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-juli 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od 7,8 milijardi KM što predstavlja povećanje od oko 37% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom periodu izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je preko 1,9 milijardi KM što predstavlja povećanje

²⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za juli 2022. godine-prethodni podaci“, 20.08.2022. godine.

od preko 60%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Srbiju koji je iznosilo skoro 71,5% (7,7 p.p), Hrvatsku 46,2% (6,4 p.p), Italiju 52,9% (5,7 p.p), Njemačku 36,1% (5,4 p.p), Austriju 36,1% (3,3 p.p) i Sloveniju 18,7% (1,7 p.p).

S druge strane, pored povećanja robnog izvoza u periodu januar-juli 2022. godine u Bosni i Hercegovini došlo je i do povećanja robnog uvoza. Tako je uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-juli 2022. godine prema podacima BHAS-a iznosio skoro 16,2 milijarde KM što predstavlja nominalni rast od 40,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza baznih metala, rafiniranih naftnih derivata i kamenog uglja gdje je uvoz udvostručen, dok je doprinos rastu ukupnog uvoza iznosio 8 p.p, 7 p.p i 3 p.p respektivno. Pored ovih kategorije, značajan rast uvoza roba registriran je u okviru uvoza hemijskih proizvoda 60% (2,2 p.p), sirovog željeza i čelika 65% (2,2 p.p), prehrambenih proizvoda 27% (0,8 p.p) i dr... Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-juli 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od oko 9,1 milijardu KM što predstavlja povećanje od 31,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je preko 1,9 milijardi KM što predstavlja povećanje od 33,5%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Indije koji je višestruko uvećan uz doprinos rastu od (4,6 p.p), Italije 37,3% (4,6 p.p), zatim Srbije 35,7% (4,0 p.p), Hrvatske za 52,1% (4,6 p.p), Njemačke 16,7% (2,1 p.p), Turske 48,3% (2,7 p.p), Kine 39,7% (3,1 p.p), Austrije 29,5% (1,2 p.p) i Slovenije 18,0% (0,9 p.p).²⁷

Vanjskotrgovinski robni deficit u periodu januar-juli 2022. godine iznosio je preko 5,6 milijardi KM i uvećan je za skoro 1,5 milijardi KM, odnosno 45,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Posmatrano po proizvodima najznačajnije kategorije koje su dovele do povećanja vanjskotrgovinskog deficita u 2022. godini su naftni derivati, farmaceutski preparati, motorna vozila, farmaceutski i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je nastavila da bilježi suficit u okviru kategorija kao što su električna energija, namještaj, određeni metalni proizvodi, obuća i dr.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u periodu januar-juli 2022. godine iznosila je 65,2%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU iznosila je 87,6%, dok je pokrivenost za zemljama CEFTA-e iznosila 99,4%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u periodu januar-juli 2022. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

²⁷ Kada je u pitanju bh. uvoz roba u 2022. godini vrijedi istaći da je u posljednjih nekoliko mjeseci primjetno povećanje uvoza roba iz Indije, pa je tako ovaj rast uvoza roba iz Indije imao pozitivan doprinos rastu ukupnog uvoza roba od skoro 5 p.p. U okviru uvoza iz Indije najznajčajniji udio ima uvoz sirovog aluminijuma.

Tabela 11: Vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-juli 2022. godine po HS klasifikaciji

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	Jan_Jul_2021	Jan_Jul_2022	2022/2021 promjena %		Jan_Jul_2021	Jan_Jul_2022	2022/2021 promjena %		Jan_Jul_2021	Jan_Jul_2022	2022/2021 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	7671	10548	37,5	37,5	11535	16174	40,2	40,2	-3863	-5625	45,6	45,6	65,2%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI	85	107	25,8	0,3	328	416	26,8	0,76	-243	-309	27,2	1,71	25,7%
2 PORIJEKLA MASTI I ULJA	111	119	7,0	0,10	424	619	46,0	1,69	-313	-500	59,8	4,85	19,2%
3 ŽIVOTINJSKOG PREHRAMBENE	49	83	68,4	0,44	95	138	45,3	0,37	-46	-56	20,7	0,25	59,8%
4 PRERAĐEVINE PROIZVODI	212	257	21,1	0,58	970	1209	24,6	2,07	-758	-952	25,6	5,03	21,2%
5 MINERALNOG PROIZVODI HEMIJSKE	690	1246	80,6	7,25	1309	2676	104,4	11,85	-619	-1430	131,0	20,99	46,6%
6 INDUSTRIJE Ili PLASTICNE MASE, GUMA I KAUČUK	518	730	40,9	2,76	1086	1300	19,7	1,86	-568	-570	0,4	0,05	56,2%
7 KOŽA I KRZNO	371	485	30,7	1,49	884	1146	29,6	2,27	-513	-661	28,8	3,83	42,3%
8 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	67	75	11,9	0,10	176	219	24,4	0,37	-109	-144	32,1	0,91	34,2%
9 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI	520	708	36,2	2,45	205	296	44,4	0,79	315	412	30,8	-2,51	239,2%
10 PROIZVODI OBUČA, SEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	204	306	50,0	1,33	261	365	39,8	0,90	-57	-59	3,5	0,05	83,8%
11 PROIZVODI OBUČA, SEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	376	456	21,3	1,04	736	892	21,2	1,35	-360	-436	21,1	1,97	51,1%
12 KAMENA, GIPSA, BISERI, PLEMENTI	417	528	26,6	1,45	180	235	30,6	0,48	237	293	23,6	-1,45	224,7%
13 METALI I NJIHOVI BAZNI METALI	82	123	50,0	0,53	230	319	38,7	0,77	-148	-196	32,4	1,24	38,6%
14 PROIZVODI OD BAZNIH MASNE, APARATI, MEHANIČKI I TRANSPORTNA	34	31	-8,8	-0,04	32	39	21,9	0,06	2	-8	-500,0	0,26	79,5%
15 SREDSTVA I NJIHOVI SA TOVI, MJERNI, MUZIČKI I ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I	1570	2498	59,1	12,10	1678	2852	70,0	10,18	-108	-354	227,8	6,37	87,6%
16 RAZNI PROIZVODI	1165	1418	21,7	3,30	1661	2007	20,8	3,00	-496	-589	18,8	2,41	70,7%
17 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI	225	287	27,6	0,81	790	860	8,9	0,61	-565	-573	1,4	0,21	33,4%
18 MUZIČKI I ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I	29	46	58,6	0,22	168	211	25,6	0,37	-139	-165	18,7	0,67	21,8%
19 RAZNI PROIZVODI	122	116	-4,9	-0,08	8	10	25,0	0,02	114	106	-7,0	0,21	1160,0%
20 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI	780	923	18,3	1,86	284	347	22,2	0,55	496	576	16,1	-2,07	68,7%
21 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

5. Strana direktna ulaganja

U periodu izrade Informacije nisu bili dostupni podaci o stranim direktnim ulaganjima za mjesec april, maj, juni i juli 2022. godine.

Prema posljednjim dostupnim podacima²⁸ CBBiH za prvi kvartal 2022. godine ukupna SDU u Bosni i Hercegovini su sa dotignutih 192,0 mil. KM (neto finansijska pasiva) manja za 45,7% u odnosu na isti period u prošloj godini. Neto finansijska aktiva je iznosila 18,1 mil. KM i bila je manja za 33,2% g/g. Reinvestirane zarade su sa dostignutih 159,0 mil. KM bile manje za 23,5% u odnosu na isti period u prethodnoj godini i sa ovim iznosom su ostvarile učešće od 82,8% u ukupnim SDU. U poređenju sa istim periodom u prošloj 2021. godini manje su za 24 procentna poena (58,8%).

Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2018	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019	269,0	429,4	65,2	-4,1	759,6
2020	249,7	220,9	174,7	67,4	712,7
2021	353,2	420,4	303,1	-210,4	869,9
2022	192,0				

Izvor: CBBiH

Kreditna agencija Standard & Poor's potvrdila je 04.02.2022. godine Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. Druga kreditna agencija Moody's Investors Service je 21.08.2020. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.

²⁸ BPM6_for_users_Q1_2015_Q1_2022_detailed

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za Bosnu i Hercegovinu januar/siječanj – juli/srpanj 2022. godine.*
broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina.
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajući
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Dr. Zoran Tegeltija

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____ . sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument *Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za Bosnu i Hercegovinu januar/siječanj – juli/srpanj 2022. godine.* broj: _____ od _____ . godine.

Broj: _____ , _____ . godina.
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedatelj
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Dr. Zoran Tegeltija

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је
(број сједнице) (датум сједнице)

ЗАКЉУЧАК

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је документ *Информација о кретању макроекономских показатеља за Босну и Херцеговину јануар/сјечањ – јули/српањ 2022. године.*

број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година.
Сарајево

М. П. Председавајући
Савјета министара Босне и Херцеговине
Др Зоран Тегелтија